

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Využití vztahu člověka k přírodě v sociální práci

Autor práce: Markéta Malíková

Obor studia: SCHP

Posudek vypracoval: Alois Kříšťan

Datum: květen 2016

Autorka si zvolila téma, které zapadá naprosto jednoznačně do profilu studovaného oboru, v jejím zpracování pak i do profilu Teologické fakulty, neboť je pojímá nejen z pohledu sociální práce ale zohledňuje i antropologické a teologické základy - v míře, která je pro bakalářskou práci možná.

Jako cíl si zvolila popsat některé aspekty vztahu člověka k přírodě, které lze využít v sociální práci. Cíl je sice formulován poněkud široce (je otázka jak vymezit "aspekt" vztahu, je otázka kolik takových aspektů lze pojednat v BP, je otázka jak je vybrat), ale autorka se s ním vypořádala dle mého soudu velmi zdařile. Práci strukturuje do čtyřech částí (vymezení pojmů, antropologické a teologické základy, možnosti využití v SP a vybrané příklady), strukturu představuje a zdůvodňuje v úvodu, kde dále uvádí metodu a hlavní zdroje svého zkoumání. Celkové pojetí a rozvržení práce považuji za přiměřené cíli i typu práce.

K vlastnímu zpracování - vymezení pojmů - první kapitole na s. 7 by mohlo být strukturovanější, čtenář až z kontextu poznává, že autorka již vysvětluje např. pojem "sociální práce".

Druhá kapitola pojednává nejprve historický vývoj vztahu člověka k přírodě, text je srozumitelný jen poslední odstavec (Giddens) by zasloužil většího vysvětlení uvedené myšlenky. Následující podkapitola se věnuje především vývoji zemědělství v ČR, je otázka, zda vzhledem k cíli práce to není určitá redukce pohledu, nicméně v souvislosti se sociálním zemědělstvím (jak autorka uvádí) má zde své místo. Další podkapitola se věnuje vývoji vztahu ke zvířatům, byť není tak nazvána. Její zařazení má opět své místo vzhledem k praxi SP, poslední podkapitola uvádějící teologický pohled zmiňuje jak biblické zdroje, tak zdroje současných církevních dokumentů. Význam podkapitoly spatřuji spíše v tom, že ukazuje dané téma jako relevantní pro teologii, respektive teologii jako zdroj podnětů k jeho promýšlení, současně text uvádí řadu zdrojů pro dané promýšlení. V rámci práce tak vynívá spíše inspiračně a ilustračně, než jako ucelené zpracování dané tematiky, což ale z hlediska BP nevadí.

Třetí kapitola tvoří jádro textu, autorka napřed uvádí téma do širšího kontextu pojetí SP (ukazuje, že práce s přírodou zapadá do pojetí SP vyjádřeného v současné legislativě), pak se postupně věnuje třem sociálním terapiím které jsou zmiňovány v současné odborné literatuře - zooterapii, zahradní terapii a sociálnímu zemědělství. Nejdůkladněji autorka zpracovala zooterapii, patrně proto, že existuje dostatek pramenů; zahradní terapie je oblast, která se spíše rozvíjí, stejně jako sociální zemědělství. Autorka snesla k daným konceptům řadu zajímavých informací, snad by bylo dobré oddělit teoretické od praktických; pokud uvádí některé konkrétní kurzy s údajem "v letošním roce" (s.25) je správné v pracích tohoto typu uvádět konkrétní vrocení. Uvedení konkrétních kurzů či jmen by pak mohlo být např. v poznámce.

Ve čtvrté kapitole autorka uvádí konkrétní příklady využití vztahu k přírodě v sociální práci. Je sympatické, že se snažila popsat příklady všech výše uvedených oblastí, byť se to zcela nezdařilo, popis její snahy poskytuje obrázek o této praxi v Jihočeském kraji. Popis uvedených činností nemá zcela jednotnou strukturu, je to dáno jednak charakterem respondentů a jednak patrně časovými možnostmi autorky. Práci

by pak prospělo, kdyby uvedené aktivity byly nějak propojeny s druhou kapitolou, kdyby je autorka dovedla promyšlet nejen popisně (zaznamenat co jí protagonisté dané aktivity o své práci sdělili) ale právě jako konkrétní místo teologicko-antropologických základů; bylo by také dobré, kdyby explicitně uvedla, jak skutečnosti v kapitole dvě a tři (čili to co nastudovala a zpracovala z teorie) ovlivnilo její přípravu rozhovorů, tedy její reflexi praxe. Tím by práce více splnila svůj účel a stala by se kompaktnější.

Podobnou poznámku mám i k exkurzu, jak autorka uvádí, poskytuje ilustrační informace mimo rámec BP (BP se vymezuje na jihočeský region) opět v popisné podobě. Příhodné by bylo nějaké autorčino zhodnocení uvedených dat.

Zhodnocení celého textu autorkou se objevuje v závěru práce. Zde autorka dokazuje, že umí uchopit text jako celek, umí z celého textu vybrat to podstatné - vztah k přírodě jako něco konstitutivně lidského a tudíž nutně použitelného v soc. práci i soc. terapii. Ke cti autorky patří, že uvádí i limity textu (např. absenci teol. pramenů v dané kapitole) a možné směry dalšího rozpracování.

Celkově práce splňuje dle mého soudu požadavky na kvalifikační práci, je psána čtivě a srozumitelně, překlepy se objevují v minimální míře, formální nedostatky jsou ojedinělé (např. není dobré začínat podkapitolu citátem - s.23). Kladem je kromě jiného i uchopení poměrně poměrně zajímavého a dosud se rozvíjejícího tématu v sociální práci.

Práci doporučuji hodnotit velmi dobře.